

Kommunerna står inför stora utmaningar

Infrastrukturens andel av kommunala investeringar är betydande. Ändå behöver investeringarna öka, framför allt inom VA (vatten och avlopp) och väg.

Mistra InfraMaint är ett forskningsprogram där forskare och kommuner tillsammans ska ta fram verktyg för beslutsstöd, bättre processer och smartare kommunal organisation.

Vi tänker göra skillnad med fokus på smart underhåll.

Mistra
InfraMaint

Investeringarna måste öka

De kommande 20 åren behöver VA-investeringarna vara 35 procent högre än i dag för att inte försämra statusen. Nästan en femtedel av det kommunala väg- och cykelväg-nätet behöver åtgärdas direkt. Så ser det ut för Sverige som helhet. Hur ser det ut hos er?

Sanningen är att många kommuner inte ens vet riktigt hur stora behoven är. Det saknas analyser, förnyelseplaner och ekonomisk framförhållning för investeringar.

En färsk forskningsstudie¹ visar att det är ovanligt med beskrivningar av förvaltning och utveckling av VA-anläggningar i både budgetar och årsredovisningar. Framför allt är det ovanligt med beskrivningar av status och underhåll. Och när informationen saknas – hur ska politikerna kunna fatta rätt beslut?

Vård, skola och är väljarnas viktigaste frågor och därmed också de frågor som hamnar i fokus för de kommunala debatterna och åtgärdspaketen. Politiker och bolag som förvaltar infrastruktur får inte samma genomslag trots att det handlar om livsviktiga funktioner.

Vi kommer att göra skillnad

Mistra InfraMaint är ett forskningsprogram kring hur kommunala processer och kommunal organisation kan

utvecklas för att på bästa sätt möta de stora investeringsbehov som samhället står inför.

En viktig del av programmet är att ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen ger, att finna former för hur man kan använda ny och befintlig data i underhållssystemen för att göra rätt prioriteringar.

Att tänka rätt

Kloka prioriteringar kräver att man får med hela det långa livscykelperspektivet i avvägningar kring nya investeringar. Vad är rätt nivå på underhållet för cykelbanorna? Hur viktigt är det att jaga läckage i vattenledningarna?

Det handlar inte alltid om att bygga nytt och byta hela system. Det kan vara mer hållbart att laga på de mest kritiska ställena. Detta är en del av smart underhåll.

I vårt program arbetar forskare, kommuner och andra offentliga och privata aktörer tillsammans för att nå dit.

¹ Anläggningstillgångar inom VA – hur beskrivs de i budgetar och årsredovisningar? Svenskt Vatten Rapport Nr 2019-6

Asset Management - förvaltning av tillgångar

Asset Management är ett sammanhållet och strukturerat arbetssätt för förvaltning av anläggningstillgångar under hela livscykeln. Det omfattar ett stort antal kompetensområden, processer, verktyg och information som alla ska samverka. Att fatta rätt beslut, från de dagliga till de strategiska, är en komplex verklighet. Det behövs planering och bra verktyg för att se till att det fungerar operativt, taktiskt och strategiskt på bästa sätt.

PRESTATION

KOSTNAD

RISK

OPERATIV

TAKTISK

STRATEGISK

Ett 20-tal projekt för oss framåt

Projektet inom Mistra InfraMaint utgår från tre tematiska områden.

Hållbara beslutstöd baserade på relevanta och objektiva data

Inom detta område pågår tolv projekt. Flera av dem syftar till att hitta nya lösningar som den digitala utvecklingen möjliggör. En utgångspunkt är att befintliga och nya data samt ny teknik kan användas för att utforma beslutstödstrategier och underlätta tillståndsbedömningar. Flera projekt kommer att ta fram verktyg och modeller som kan användas i praktiken, i planerings- och konstruktionsprocesser och för att beräkna livscykelpåverkan. Andra rör handfasta möjligheter som hur Realtidsapplikationer och virtuell verklighet kan effektivisera underhåll i glesbygd och hur kameror och sensorer kan minska tillskottsvattnet i avlopps nätet, identifiera de svaga punkterna i dricksvattenledningar eller i det kommunala gatunätet.

Hållbara affärsmodeller och organisationer

De svenska kommunerna har – trots hållbarhetsfokus – i stor utsträckning misslyckats med att utveckla strategier och planer för att förvalta sina anläggningstillgångar. Fem projekt har fokus på affärsmodeller, strategisk styrning och hur upphandling kan bidra till innovationer.

Hållbar kompetensutveckling för att säkra framtidens kompetensförsörjning

Kompetens är färskvara som behöver underhållas och uppdateras. Ny kompetens behöver dessutom tillföras. Programmet har det ambitiösa målet att halvera kompetensbristen. Arbetet med en roadmap för vägen dit pågår i ett av temaområdets projekt. Programmet kommer också att utveckla utbildningsmaterial och kurser.

FAKTA

Mistra InfraMaint är ett forskningsprogram som inleddes i oktober 2018.

Första etappen ska pågå i fyra år.

Programmet leds av RISE Research Institutes of Sweden.

Huvudfinansierare är Mistra Stiftelsen för miljöstrategisk forskning.

Den totala budgeten är 80 miljoner kronor.

Bland parterna ingår Chalmers, Linköpings universitet, VTI, Lunds tekniska högskola, Sweden Water Research, KTH Kungliga tekniska högskolan, IQ Samhällsbyggnad, NTNU, Sintef samt samt en rad kommunala och statliga samarbetsparter liksom parter från industrin, entreprenörer och konsulter.

Så kommer programmet att göra skillnad

Se visionen på Youtube.

Vår vision är en hållbar infrastruktur som är tillgänglig och säker dygnet runt

I programkonsortiet ingår tre forskningsinstitut, fem lärosäten, sju kommuner samt kommunala och andra organisationer. Programmet har också en rad samarbetsparter från kommunala och statliga verksamheter liksom från industrin och branschorganisationer.

Vi vill gärna samarbeta med fler! Är du och din organisation intresserad?

Kontakta oss: info@mistrainframaint.se | <https://mistrainframaint.se>

Prenumerera på vårt nyhetsbrev – [anmäl dig här!](#)

Programvärd

**RI.
SE**

Finansiering från

 MISTRA
Stiftelsen för miljöstrategisk forskning